

EBA/GL/2020/02

2020. gada 2. aprīlis

Pamatnostādnes

par leģislatīviem un neleģislatīviem moratorijiem attiecībā uz aizdevumu maksājumiem, kas piemēroti, ņemot vērā COVID-19 krīzi

1. Atbilstības nodrošināšanas un ziņošanas pienākumi

Pamatnostādņu statuss

1. Šajā dokumentā ir iekļautas pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010¹ 16. pantu. Kompetentajām iestādēm un finanšu iestādēm saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu jādarā viss iespējamais, lai ievērotu šīs pamatnostādnes.
2. Pamatnostādnēs izklāstīts EBI viedoklis par attiecīgām uzraudzības praksēm Eiropas finanšu uzraudzības sistēmā jeb par to, kā Savienības tiesību akti ir jāpiemēro konkrētā jomā. Kompetentām iestādēm, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punktā un uz kurām attiecas šīs pamatnostādnes, tās ir jāievēro, iekļaujot tās attiecīgi savā praksē (piemēram, veicot grozījumus savā tiesiskajā regulējumā vai uzraudzības procesos), tostarp tad, ja pamatnostādnes ir paredzētas galvenokārt iestādēm.

Ziņošanas prasības

3. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm līdz 2020. gada 3. jūnijam jāpaziņo EBI, vai tās ievēro vai paredz ievērot šīs pamatnostādnes, vai jānorāda to neievērošanas iemesli. Ja attiecīgajā termiņā šāds ziņojums netiek saņemts, EBI uzskata, ka kompetentās iestādes neievēro šīs pamatnostādnes. Paziņojumi jāiesniedz, nosūtot EBI tīmekļa vietnē pieejamo veidlapu uz e-pasta adresi compliance@eba.europa.eu ar norādi "EBA/GL/2020/02". Paziņojumus nosūta personas, kuras ir pilnvarotas kompetento iestāžu vārdā ziņot par prasību izpildi. Par jebkurām izmaiņām atbilstības statusā arī ir jāziņo EBI.
4. Paziņojumus publicēs EBI tīmekļa vietnē saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp.).

2. Priekšmets, piemērošanas joma un definīcijas

Priekšmets

5. Šīs pamatnostādnes precizē prudenciālo pieeju lēģislatīviem un nelēģislatīviem moratorijiem aizdevumu maksājumiem, kas ieviesti, reāģējot uz COVID-19 pandēmiju.

Piemērošanas joma

6. Šīs pamatnostādnes attiecas uz saistību neizpildes definīcijas piemērošanu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 178. pantu un pārskatīšanas klasifikāciju saskaņā ar minētās regulas 47.b pantu.

Adresāti

7. Šīs pamatnostādnes ir adresētas kompetentajām iestādēm, kas definētas Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punkta i) apakšpunktā, un kredītiestādēm, kas definētas Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 1. daļā.

Definīcijas

8. Ja vien nav norādīts citādi, šajās pamatnostādņēs lietotajiem terminiem ir tāda pati nozīme kā Regulā (ES) Nr. 575/2013 lietotajiem un definētajiem terminiem.

3. Īstenošana

Piemērošanas datums

9. Šīs pamatnostādnes piemēro no 2020.04.02.

4. Pieeja maksājumu moratorijiem

Kritēriji vispārējiem maksājumu moratorijiem

10. Šajās pamatnostādnēs moratorijs būtu jāuzskata par vispārēju maksājumu moratoriju, ja ir ievēroti visi šie nosacījumi:

- (a) moratorija pamatā ir piemērojamie valsts tiesību akti (lēģislatīvais moratorijs) vai iestādes noteikta nelēģislatīva maksājumu atvieglojuma iniciatīva, kas ir daļa no nozares vai sektora mēroga moratorija shēmas, par kuru panākta vienošanās vai koordinācija banku nozarē vai tās būtiskā daļā, iespējams, sadarbībā ar valsts iestādēm; dalība moratorija shēmā ir atvērta un attiecīgās kredītiestādes veic līdzīgus maksājumu atvieglojuma pasākumus saskaņā ar šo shēmu (nelēģislatīvais moratorijs),
- (b) moratorijs attiecas uz lielu parādnieku grupu, kas noteikta iepriekš, pamatojoties uz plašu kritēriju klāstu, un visiem kritērijiem moratorija piemērošanas jomas noteikšanai būtu jāļauj parādniekam izmantot moratorija priekšrocības, nevērtējot tā kredīspēju; šādu kritēriju piemēri ietver riska darījuma kategoriju vai apakškategoriju, nozares jomu, produktu klāstu vai ģeogrāfisko izvietojumu. Moratorija piemērošanas joma var tikt ierobežota, ietverot tikai tos ienākumus nesošus parādniekus, kuriem pirms moratorija piemērošanas nav bijušas nekādas grūtības ar maksājumu veikšanu, bet nebūtu jāierobežo tikai attiecībā uz tiem parādniekiem, kuriem pirms COVID-19 pandēmijas uzliesmojuma bijušas finansiālas grūtības.
- (c) moratorijs paredz tikai izmaiņas maksājumu grafikā, proti, apturot, atliekot vai samazinot pamatsummas, procentu vai pilnībā visas summas maksājumus uz iepriekš noteiktu ierobežotu laikposmu; nekādi citi aizdevuma noteikumi un nosacījumi, piemēram, procentu likme, nebūtu jāmaina;
- (d) moratorijs piedāvā vienādus nosacījumus maksājumu grafiku izmaiņām visiem riska darījumiem, uz kuriem attiecas moratorijs, pat ja moratorija piemērošana parādniekiem nav obligāta;
- (e) moratorijs neattiecas uz jauniem aizdevuma līgumiem, kas piešķirti pēc moratorija paziņošanas dienas;
- (f) moratorijs tika sākts, reaģējot uz COVID-19 pandēmiju, un tika piemērots pirms [▼A1](#) 2020. gada 30. septembra. Tomēr nākotnē šo termiņu var pārskatīt atkarībā no esošās situācijas attīstības saistībā ar COVID-19 pandēmiju.

Dažādiem plašiem parādnieku vai riska darījumu segmentiem var piemērot atsevišķus vispārējus maksājumu moratorijus.

Klasifikācija saskaņā ar pārskatīšanas definīciju

11. Ja vispārējais maksājumu moratorijs atbilst 10. punktā minētajiem nosacījumiem un ir piemērojams visiem iestādes riska darījumiem, uz kuriem attiecas moratorijs, šādiem pasākumiem nevajadzētu mainīt riska darījumu klasifikāciju saskaņā ar pārskatīšanas definīciju atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 575/2013 47.b pantam, vai to mainīt attiecībā uz jautājumu, vai tie uzskatāmi par finansiālu grūtību izraisītu pārstrukturēšanu saskaņā ar minētās regulas 178. panta 3. punkta d) apakšpunktu. Tādējādi vispārējā maksājuma moratorija piemērošanai pašai par sevi nevajadzētu izraisīt riska darījumu pārklasificēšanu par pārskatītiem riska darījumiem (ne ienākumus nesošiem, ne ienākumus nenesošiem), ja vien moratorija piemērošanas brīdī riska darījums jau nav bijis klasificēts kā pārskatīts.
12. Ja iestādes piešķir jaunus aizdevumus parādniekiem, uz kuriem attiecas vispārējs maksājumu moratorijs, tas automātiski nenozīmē, ka riska darījumi tiek pārklasificēti kā pārskatīti. Tomēr klasifikācija būtu jāapsver, vērtējot katru gadījumu atsevišķi, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 47.b pantu.

Saistību neizpildes definīcijas piemērošana riska darījumiem, uz kuriem attiecas maksājuma moratorijs

13. Ja vispārējais maksājumu moratorijs atbilst 10. punktā minētajiem nosacījumiem, tas vērtējams saskaņā ar 16.–18. punktu EBI pamatnostādņēs par saistību neizpildes definīcijas piemērošanu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 178. pantu². Tādējādi Regulas (ES) Nr. 575/2013 178. panta 1. punkta b) apakšpunkta mērķiem un saskaņā ar minētās regulas 178. panta 2. punkta e) apakšpunktu iestādēm būtu jāskaita kavējuma dienas, pamatojoties uz pārskatīto maksājumu grafiku, kas izriet no jebkura moratorija piemērošanas. Tāpat Regulas (ES) Nr. 575/2013 47.a panta 3. punkta c) apakšpunkta mērķiem iestādēm būtu jāskaita kavējuma dienas, pamatojoties uz pārskatīto maksājumu grafiku, kas izriet no jebkāda moratorija piemērošanas.
14. Visā moratorija laikā iestādēm būtu jānovērtē maksājumu saistību neizpildes iespējamība attiecībā uz parādniekiem, uz kuriem attiecas moratorijs, saskaņā ar politikām un praksi, ko parasti piemēro šādiem novērtējumiem, tostarp gadījumos, kad to pamatā ir automātiskas pārbaudes nolūkā gūt norādes par maksājumu saistību neizpildes iespējamību. Ja tiek veikti individuālu parādnieku manuāli novērtējumi, iestādēm būtu jāpiešķir prioritāte tādu parādnieku novērtējumam, kuriem COVID-19 pandēmijas sekas, visticamāk, kļūs par ilgtermiņa finansiālām grūtībām vai maksātnespēju.

² EBA/GL/2016/07 (2016. gada 28. septembris) par saistību neizpildes definīcijas piemērošanu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 178. pantu, kas atrodamas vietnē [https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1597103/004d3356-a9dc-49d1-aab1-3591f4d42cbb/Final%20Report%20on%20Guidelines%20on%20default%20definition%20\(EBA-GL-2016-07\).pdf](https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1597103/004d3356-a9dc-49d1-aab1-3591f4d42cbb/Final%20Report%20on%20Guidelines%20on%20default%20definition%20(EBA-GL-2016-07).pdf)

15. Atsevišķu parādnieku maksājumu saistību neizpildes iespējamības novērtējumā attiecībā uz laiku pēc 10. punktā minēto moratoriju piemērošanas iestādēm būtu jāpiešķir prioritāte šādu gadījumu novērtējumam:
- (a) ja parādniekiem ir maksājumu kavējumi neilgi pēc moratorija beigām,
 - (b) ja jebkāds pārskatīšanas pasākums tiek piemērots neilgi pēc moratorija beigām.
16. Iestādēm būtu jāveic maksājumu saistību neizpildes iespējamības novērtējums, pamatojoties uz visjaunāko maksājumu grafiku, kas izriet no vispārējā maksājuma moratorija piemērošanas. Ja parādniekam ir pieejami kādi papildu atbalsta pasākumi, ko valsts iestādes izstrādājušas, reaģējot uz COVID-19 pandēmiju, un tie var ietekmēt tā kredīspēju, tie būtu jāņem vērā, novērtējot maksājumu saistību neizpildes iespējamību. Tomēr jebkura veida kredītriska mazināšana, piemēram, garantijas, ko iestādēm nodrošina trešās personas, nedrīkstētu atbrīvot iestādes no pienākuma veikt parādnieka maksājumu saistību neizpildes iespējamības novērtējumu vai ietekmēt šāda novērtējuma rezultātus.

Dokumentācija un paziņojumi

17. Ja iestādes piemēro nelegīslatīvu vispārēju maksājumu moratoriju, tām par to būtu jāpaziņo savas valsts kompetentajām iestādēm un pilnībā jāsniedz šāda informācija:
- (a) datums, no kura tās piemēro moratoriju,
 - (b) 10(b) punktā minētie atlases kritēriji riska darījumiem, uz kuriem attiecas moratorijs,
 - (c) parādnieku skaits un riska darījumu summa moratorija tvērumā,
 - (d) piedāvātie nosacījumi, pamatojoties uz moratoriju, tostarp moratorija ilgums,
 - (e) parādnieku un riska darījumu sadalījums moratorija tvērumā atbilstoši reitingu kategorijām (vai līdzvērtīgam riska rādītājam), ko izmanto iekšējiem ziņošanas mērķiem.
18. Valstu kompetentajām iestādēm būtu jāpaziņo EBI par jebkādu vispārēju maksājumu moratoriju izmantošanu to jurisdikcijā un pilnībā jāsniedz šāda informācija par katru moratoriju:
- (a) vai tas ir legīslatīvs vai nelegīslatīvs moratorijs,
 - (b) legīslatīva moratorija gadījumā — vai tas ir obligāts iestādēm, un, ja tas nav obligāts, vai iestādes tiek publiski mudinātas kaut kādā veidā izmantot šādu moratoriju,
 - (c) nelegīslatīva moratorija gadījumā — moratorija izmantošanas pakāpe to jurisdikcijā esošajā banku nozarē,
 - (d) datums, no kura moratorijs piemērots,

- (e) 10(b) punktā minētie atlases kritēriji riska darījumiem, uz kuriem attiecas moratorijs,
- (f) piedāvātie nosacījumi, pamatojoties uz moratoriju, tostarp moratorija ilgums.

19. Iestādēm būtu jāsavāc un jādara viegli pieejama vismaz šāda informācija:

- (a) skaidra to riska darījumu vai parādnieku identificēšana, kuriem moratorijs piedāvāts,
- (b) skaidra to riska darījumu vai parādnieku identificēšana, kuriem piemērots moratorijs,
- (c) summas, kuras apturētas, atliktas vai samazinātas moratorija piemērošanas dēļ,
- (d) visi ekonomiskie zaudējumi, kas radušies, piemērojot moratoriju individuāliem riska darījumiem, un ar tiem saistītie uzkrājumi vērtības samazinājumam.